

Docentenhandleiding STEM

Europese Parlementsverkiezingen 2024

Inhoudsopgave

In het kort.....	2
Rollenspel Europees Parlement	3
Eurovragen	6
Wat vind jij?	8
Van probleem naar oplossing	11
Quizen.....	12
Kijk rond in het Europees Parlement	18
Krachtenveld EU.....	22
Informatieve animaties	26
Young Voice.....	25
Nog meer (gratis) aanbod van ProDemos.....	27

In het kort

De huidige editie van de STEM-website (<http://stem.prodemos.nl>) staat volledig in het teken van de Europese Parlementsverkiezing. Alle onderdelen op de website hebben als doel om de leerlingen/studenten te informeren over de Europese Parlementsverkiezing en de werking van de Europese Unie, en hen te activeren om na te denken over Europese politieke thema's. In deze handleiding staat elk onderdeel op de STEM-website uitgelegd. De onderdelen zijn onderverdeeld in klassikale onderdelen en individuele onderdelen. Sommige onderdelen kunnen zowel klassikaal als individueel gedaan worden.

Klassikale onderdelen

• Rollenspel Europees Parlement	50 – 60 minuten
• Eurovragen	15 – 20 minuten (per filmpje)
• Wat vind jij?	15 – 20 minuten (per filmpje)
• Van probleem naar oplossing	10 minuten
• Kijk rond in het Europees Parlement	5 – 30 minuten
• Krachtenveld EU	20 – 30 minuten
• Informatieve animaties	5 – 10 minuten

Individuele onderdelen

• Van probleem naar oplossing	10 minuten
• Quizzen (3)	5 minuten (per quiz)
• Kijk rond in het Europees Parlement	5 – 30 minuten
• Informatieve animaties	5 – 10 minuten
• Young Voice	15 – 20 minuten

Rollenspel Europees Parlement

Korte omschrijving

Tijdens dit rollenspel gaan de leerlingen/studenten het Europees Parlement naspelen. Aan de hand van een realistische EU-casus gaan de leerlingen/studenten in verschillende fracties met elkaar in debat. Hierdoor leren zij – globaal, want de Europese besluitvorming is complex en veelzijdig – hoe democratische besluitvorming in de Europese Unie tot stand komt. Daarbij maken ze ook kennis met de verschillende belangen die in de Europese besluitvorming worden behartigd; enerzijds is dat het partij-ideologische belang (Europees Parlement), anderzijds is dat het landsbelang (Raad van de Europese Unie).

Disclaimer

Europese besluitvorming is een complex proces. Voor een duidelijk overzicht daarvan, is het aan te raden om een bezoek te brengen aan deze [webpagina van het Europees Parlement](#). Drie belangrijke verschillen in het huidige rollenspel ten opzichte van de realiteit:

- De fracties in het rollenspel zijn fictief (maar wel een afgeleide van de daadwerkelijke Europese fracties).
- Het rollenspel eindigt ermee dat het Europees Parlement wel of niet het standpunt van de Raad van de Europese Unie overneemt. In werkelijkheid heeft het Europees Parlement ook de mogelijkheid om het standpunt van de Raad van de Europese Unie aan te passen. Dan komt er een tweede lezing waarbij de Raad naar de aanpassingsvoorstellen van het Europees Parlement kijkt. Dit kan zelfs gevolgd worden door een derde lezing. Kortom, in werkelijkheid zijn er nog meer mogelijkheden om uiteindelijk tot een compromis te komen. Voor dit rollenspel zou dat te complex worden.
- Bij de meeste voorstellen van de Europese Commissie komen vertegenwoordigers van het Europees Parlement, van de Raad van de Europese Unie en van de Europese Commissie al direct bij elkaar om te onderhandelen over een compromis. Dit noem je trilogie.

Leerdoel

Na dit onderdeel:

- kunnen de leerlingen/studenten uitleggen welke bestuursorganen in de Europese Unie besluiten nemen
- kunnen de leerlingen/studenten zich inleven in een standpunt van een politieke partij en dit standpunt met argumenten onder woorden brengen.
- kunnen de leerlingen/studenten reageren op elkaars standpunten en hierover in debat gaan.

Duur

50 – 60 minuten

Benodigheden

- Het script van de voorzitter van het Europees Parlement (handleiding waarin staat uitgelegd hoe u als docent het rollenspel kunt begeleiden) <https://lesmateriaal.prodemos.nl/leren/stem-website-europese-parlementsverkiezing-2024/>
- De fractieprofielen (A4's met daarop een uitleg over het profiel en het standpunt van de fractie) <https://lesmateriaal.prodemos.nl/leren/stem-website-europese-parlementsverkiezing-2024/>
- De fractienaamkaartjes <https://lesmateriaal.prodemos.nl/leren/stem-website-europese-parlementsverkiezing-2024/>

- De animaties op de STEM-website (<http://stem.prodemos.nl>, Klik op 'rollenspel Europees Parlement')
- Een digibord met internetaansluiting en geluid

De werkvorm uitgelegd

Casus

De casus waar dit rollenspel over gaat is het besluit om vanaf 2035 alleen nog maar uitstootvrije auto's te produceren in de Europese Unie.¹

Rolverdeling

Voorzitter van het Europees Parlement

Als docent speel jij de voorzitter van het Europees Parlement. Dit houdt in dat jij het debat over de verschillende rondes begeleidt en daarmee expliciet het 'spelverloop' beheert. Dit kun je zo theatraal insteken als je zelf wilt. Hierbij geldt: hoe meer jij je probeert in te leven in de rol van voorzitter van het Europees Parlement, des te meer de leerlingen/studenten zich er ook echt in zullen storten.

Europarlementariërs

Elke leerling zit in een politieke fractie. Je kunt als docent zelf een passende indeling maken. Er zijn 5 fracties, dus verdeel de klas in 5 groepen.

- Liberale fractie 125 zetels
- Socialistische fractie 190 zetels
- Groene fractie 90 zetels
- Nationaal-conservatieve fractie 100 zetels
- Christendemocratische fractie 200 zetels

De Europese Commissie en de Raad van de Europese Unie

Deze rollen worden niet live gespeeld, maar worden in het rollenspel gebracht middels filmpjes. In 'het script' staat beschreven wanneer welk filmpje wordt getoond en wat de inhoud van dit filmpje ongeveer inhoudt.

Het script van de voorzitter van het Europees Parlement (u als docent)

Vooraf

Loop zelf de animaties van te voren een keer door. Zo heeft u een goed beeld van het verloop van het rollenspel, van wanneer de animaties informatie verschaffen en van wanneer de klas aan de beurt is om hun rol als Europees Parlement te vertolken.

Probeer in het klaslokaal een halve cirkel van tafeltjes te maken, waar de verschillende fracties aan zitten. Zorg er in ieder geval voor dat de verschillende fracties bij elkaar kunnen zitten en dat de leerlingen/studenten in een andere opstelling zitten dan wat normaal het geval is, in het reguliere klaslokaal. Zorg dat jij als voorzitter een plek kiest vanaf waar je elke fractie kunt zien. Kies ook een 'sprekersgestoelte'. Vanaf die plek gaan de verschillende woordvoerders het woord voeren.

Verdeel de klas in 5 gelijke groepen en deel per groep minstens 1 fractieprofiel en 1 naamkaartje. Het naamkaartje in A4 formaat kunnen ze over de lengte dubbelvouwen en voor zich neer zetten op tafel zodat duidelijk is welke fractie de betreffende groep vertegenwoordigt.

¹ RTL Nieuws: <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/buitenland/artikel/5342957/uitstootvrij-co2-diesel-elektrisch-duurzaam-benzine-europese-unie>

Start

Open de digitale tool-werkvorm op de STEM-website (<http://stem.prodemos.nl>), door te klikken op de tegel 'Rollenspel Europees Parlement'.

Klik op 'play' om de introductie animatie te starten. De animatie pauzeert automatisch.

Klik nu nog een keer op 'play'. De trein stopt bij 'De Europese Commissie doet een voorstel'

Ronde 1: De Europese Commissie doet een voorstel

- Stap 1: De voorzitter van het Europees Parlement opent de vergadering
 - Begin met het openen van de vergadering. (Dit maakt duidelijk dat het rollenspel echt is begonnen.)
 - Heet vervolgens alle verschillende fracties welkom, door ze allemaal af te gaan. (Hierdoor wordt duidelijk voor de leerlingen/studenten welke fracties er zijn.)
- Stap 2: De Europese Commissie doet een voorstel.
 - Vertel als voorzitter dat de Europese Commissie een voorstel heeft gedaan en dat over dat voorstel vandaag gedebatteerd zal gaan worden.
 - Start de animatie door op 'play' te klikken. In dit filmpje licht de Europese Commissie het voorstel toe. De animatie pauzeert automatisch.

Tekst van het filmpje:

Geachte leden van het Europees Parlement,

Graag wil ik u een voorstel van de Europese Commissie voorleggen. Als Europese Commissie hebben we het plan om het produceren van auto's die rijden op fossiele brandstoffen vanaf 2035 te verbieden. Het gaat hierbij om auto's die rijden op diesel of benzine. Er mogen dan alleen nog maar auto's geproduceerd worden die geen CO2 uitstoten.

Ik heb dit voorstel gedeeld met de Raad van de Europese Unie, zodat ook de ministers van Klimaat uit alle lidstaten naar dit plan kunnen kijken. Zij zullen reageren op het plan zodra u er als Europees Parlement over heeft gestemd.

Ik hoop namens de Europese Commissie natuurlijk van harte dat u zult instemmen met dit plan. Op die manier zetten we stappen om de CO2-uitstoot terug te brengen en de opwarming van de aarde tegen te gaan.

Veel succes bij het beoordelen van dit voorstel!

Ronde 2: Het Europees Parlement bespreekt het voorstel en dient amendementen in

- Stap 1: Het Europees Parlement bereidt het debat voor.
 - Deel aan alle fracties de fractiewerkbladen uit. Op elk van deze werkbladen staat het standpunt van de betreffende fractie over het voorstel van de EC.
 - Alle fractieleden bereiden samen het debat voor. Hoe ze dit kunnen doen staat uitgelegd op de fractiewerkbladen.
- Stap 2: Het Europees Parlement debatteert.
 - Vertel als voorzitter dat van elke fractie een woordvoerder straks het fractiestandpunt duidelijk mag maken. Vertel ook dat de andere fracties de sprekende fractie mogen interrumpen door een vraag te stellen. Dit kunnen de fracties laten merken door hun hand op te steken. Uiteindelijk ben jij als voorzitter degene die bepaalt of een fractie mag interrumpen. Op die manier kun je de regie houden en voorkomen dat er teveel vragen worden gesteld waardoor een fractie haar verhaal niet kan afmaken.

- Nu komen om de beurt alle woordvoerders aan het woord. Dit doen zij vanaf het sprekersgestoelte. Andere fracties mogen hun hand opsteken als ze een vraag willen stellen.
- **Stap 3:** Het Europees Parlement beraadt zich op amendementen.
 - Vertel aan de fracties dat ze nu tijd krijgen om, als ze willen, amendementen op het voorstel in te dienen. Geef ze kort de tijd om dit voor te bereiden. Op hun werkbladen staat hoe ze dat kunnen doen. Vertel ook dat er voor elke fractie een nieuw fractielid het woord gaat voeren.
 - Nu komen om de beurt alle woordvoerders aan het woord. De woordvoerders kondigen de amendementen aan. Er is geen ruimte voor vragen.
- **Stap 4:** Het Europees Parlement stemt over de amendementen.
 - Vertel dat je als voorzitter straks eerst de amendementen in stemming zult brengen en daarna het gehele voorstel van de Europese Commissie in de nieuwe vorm (dus met de aangenomen amendementen).
 - Ga nu als voorzitter elk amendement af en vraag wie ervoor is. Aan de hand van de zetelverdeling kun je zien of het amendement is aangenomen.
 - Breng nu het gehele, nieuwe voorstel in stemming. Lees eerst voor wat het nieuwe voorstel is (het oorspronkelijke voorstel inclusief de gedane wijzigingen).
 - Start de animatie door op 'play' te klikken. De animatie pauzeert automatisch.

Ronde 3: De Raad van de Europese Unie bespreekt het voorstel en dient een amendement in

- **Stap 1:** De Raad van de Europese Unie geeft een reactie.
 - Vertel als voorzitter dat de Raad van de Europese Unie, bestaande uit alle ministers van alle lidstaten die over het betreffende thema gaan, ook nog moet reageren op het voorstel van de Europese Commissie.
 - Start de animatie door op 'play' te klikken. In dit filmpje vertelt de voorzitter van de Raad van de Europese Unie wat die van het voorstel vindt. Daarnaast stelt deze een concrete wijziging op het voorstel van de commissie voor. Deze wijziging is gebaseerd op belangen van de landen en worden duidelijk gemotiveerd in het filmpje. De animatie pauzeert automatisch.

Tekst van het filmpje:

Geachte leden van het Europees Parlement,

Wij hebben van de Europese Commissie een voorstel ontvangen om vanaf 2035 de productie van auto's die rijden op fossiele brandstoffen te verbieden.

Nadat u als Europees Parlement dit voorstel op enkele punten gewijzigd heeft, heeft de Europese Commissie ons het nieuwste voorstel opgestuurd. Voor een groot deel is de Raad van de Europese Unie het eens met dit nieuwe voorstel. Toch willen we één belangrijke wijziging aanbrengeen.

Aangezien niet alle landen even welvarend zijn en nog niet alle industrieën klaar zijn voor deze verandering, willen we dat het verbod op de productie van benzine- en dieselauto's stapsgewijs ingaat. Vanaf 2035 gaat het verbod eerst in voor de tien rijkste EU-lidstaten; dat zijn Luxemburg, Ierland, Denemarken, Nederland, Zweden, Oostenrijk, Finland, België, Duitsland, Frankrijk. Voor de andere lidstaten gaat het verbod 10 jaar later in, dus in 2045. Hierbij gaat het om de landen Italië, Malta, Cyprus, Slovenië, Spanje, Estland, Tsjechië, Litouwen, Portugal, Letland, Griekenland, Slowakije, Hongarije, Polen, Kroatië, Roemenië, Bulgarije.

We hopen dat u zich kunt vinden in deze aanpassing. We kijken uit naar uw reactie.

Ronde 4: Het Europees Parlement bespreekt het voorstel van de Raad van de Europese Unie

- Stap 1: Het Europees Parlement bereidt het debat voor.
 - De verschillende fracties krijgen nu tijd om hun standpunt over het nieuwe voorstel toe te lichten. In plaats van eerder, krijgen ze nu geen voorgekauwd standpunt. Op basis van de beschrijving van hun partij, gaan zij nu zelf hun standpunt bepalen. Ze krijgen de vraag om drie argumenten te geven voor hun standpunt. Alle fractieleden bereiden samen dit debat voor.
- Stap 2: Het Europees Parlement debatteert.
 - Vertel als voorzitter dat woordvoerders van de fracties straks hun standpunt duidelijk mogen maken. Vertel ook dat de andere fracties de sprekende fractie mogen interrumperen door een vraag te stellen. Dit kunnen de fracties laten merken door hun hand op te steken. Uiteindelijk ben jij als voorzitter degene die bepaalt of een fractie mag interrumperen. Op die manier kun je de regie houden en voorkomen dat er teveel vragen worden gesteld waardoor een fractie haar verhaal niet kan afmaken.
 - Nu komen een voor een alle woordvoerders aan het woord. Dit doen zij vanaf het sprekersgestoelte. Andere fracties mogen hun hand opsteken als ze een vraag willen stellen.
 - Start de animatie door op 'play' te klikken, voordat op stemmen over wordt gegaan. De animatie pauzeert automatisch.

Ronde 5: Het Europees Parlement neemt een besluit over het nieuwe, definitieve voorstel

- Stap 1: Het Europees Parlement stemt over het nieuwe voorstel (inclusief het standpunt van de Raad van de Europese Unie)
 - Vertel dat je als voorzitter nu het nieuwe voorstel (inclusief het standpunt van de Raad van de Europese Unie), in stemming gaat brengen.
 - Breng het gehele, nieuwe voorstel in stemming. Lees eerst het nieuwe voorstel in zijn geheel voor (het oorspronkelijke voorstel inclusief de gedane wijzigingen).
- Heeft het Europees Parlement het voorstel aangenomen?
 - Klik dan op het groene 'play'-teken. De animatie stopt vanzelf. Klik op het 'stop'-teken om het rollenspel te beëindigen.

Tekst van het filmpje:

Geachte leden het Europees Parlement,

Als Europese Commissie zijn we verheugd dat ons voorstel, weliswaar met hier en daar een aanpassing, is goedgekeurd door u als Europees Parlement en door de Raad van de Europese Unie! Dat betekent dat wij het voorstel kunnen gaan uitvoeren, de CO2-uitstoot in Europa gaan terugdringen en zo weer belangrijke stappen kunnen zetten in de strijd tegen de opwarming van de aarde. Aan de slag!

- Heeft het Europees Parlement het voorstel verworpen?
 - Klik dan op het rode 'play'-teken. De animatie stopt vanzelf. Klik op het 'stop'-teken om het rollenspel te beëindigen.

Tekst van het filmpje:

Geachte leden van het Europees Parlement,

We hebben gehoord dat u als Europees Parlement ons voorstel helaas heeft verworpen. We stellen voor dat we op de korte termijn bij elkaar komen, zodat we kunnen kijken hoe we er samen, met het Europees Parlement en Raad van de Europese Unie toch samen uit kunnen komen. Dan kan de Europese Commissie aan de slag om belangrijke stappen te zetten in de strijd tegen de opwarming van de aarde. We spreken elkaar snel.

De fractieprofielen (*deze zijn ook als losse bestanden te downloaden)

Liberale fractie (125 zetels)

Profiel van jullie fractie

Jullie vinden het belangrijk dat Europese burgers in vrijheid kunnen leven. Dat betekent dat Europese burgers vrije keuzes moeten kunnen maken en dat er niet teveel regels moeten zijn. Tegelijkertijd vinden jullie dat de Europese Unie genoeg moet doen om die vrijheid te bevorderen, bijvoorbeeld met maatregelen voor veiligheid, de economie en het klimaat.

Standpunt

Jullie vinden dat een gezond klimaat een belangrijke voorwaarde is voor vrijheid. Want als de Europese Unie minder leefbaar wordt door de gevolgen van de opwarming van de aarde, zoals hittegolven en overstromingen, dan zullen de Europese burgers ook beperkt worden in hun vrijheid. Daarom vinden jullie het belangrijk dat er vanaf 2035 alleen nog maar uitstootvrije auto's geproduceerd worden, want het terugdringen van de CO2 uitstoot is nodig om de opwarming van de aarde tegen te gaan. Jullie zijn het daarom eens met het voorstel van de Europese Commissie. Wel maken jullie je zorgen over of dit voorstel niet ten koste gaat van de vrijheid om jezelf te kunnen verplaatsen. Elektrische auto's zijn duur, dus niet alle Europese burgers zullen zo'n auto kunnen betalen. Jullie vinden dan ook dat er geïnvesteerd moet worden in meer vervoersmogelijkheden.

Amendement

Daarom willen jullie dat de mogelijkheden om in de Europese Unie met de trein te kunnen reizen, in 2045 verdubbeld zijn.

Socialistische fractie (190 zetels)

Profiel van jullie fractie

Jullie willen ongelijkheid in de Europese Unie verminderen. Jullie vinden dat het geld eerlijker verdeeld moet worden en dat de Europese Unie zélf voorzieningen voor burgers moet regelen, in plaats van dat aan de vrije markt over te laten. Een gezond klimaat en werkgelegenheid vinden jullie belangrijk, maar wel op een manier die betaalbaar is voor de Europese burger.

Standpunt

Jullie vinden dat de gelijkheid in de Europese Unie vergroot moet worden door Europese burgers minder te belasten, en grote bedrijven meer. Jullie zijn het in principe eens met het idee achter het voorstel, namelijk het terugdringen van de uitstoot, want een gezond klimaat vinden jullie ook belangrijk. Maar jullie vinden het oneerlijk dat de Europese burger hier de dupe van wordt. Want die mag straks alleen nog maar een dure elektrische auto aanschaffen. Auto's zijn dan alleen nog voor rijke burgers. Veel liever zien jullie dat de grote bedrijven eerst hun verantwoordelijkheid nemen om de CO2-uitstoot terug te dringen. Zij hebben een dikkere portemonnee en stoten bovendien veel CO2 uit met hun vrachtwagens. Jullie vinden daarom dat de EU eerst moet beginnen met het aanpakken van de vrachtwagens.

Amendement

Jullie willen dat vanaf 2035 niet de productie van uitstotende auto's wordt verboden, maar de productie van uitstotende vrachtwagens.

Groene fractie (90 zetels)

Profiel van jullie fractie

Jullie vinden het belangrijk dat de natuur in de Europese Unie gezond is. En de Europese Unie moet volgens jullie de opwarming van de aarde bestrijden. Het herstel van de natuur en het klimaat kan jullie niet snel genoeg gaan. De Europese Unie moet zo snel mogelijk klimaatneutraal worden om een leefbare toekomst voor jonge generaties te garanderen.

Standpunt

Jullie vinden het heel belangrijk dat er vanaf 2035 alleen nog maar uitstootvrije auto's geproduceerd mogen worden. Hoe eerder, hoe beter! Jullie zijn het daarom volledig eens met het voorstel van de Europese Commissie. Jullie zijn wel bang dat dit voorstel niet genoeg is. Want als je in 2035 een verbod op de productie van uitstotende auto's invoert, dan gaat het nog jaren duren voordat op de wegen alleen nog maar uitstootvrije, elektrische auto's rijden. Jullie willen dan ook hardere maatregelen. Auto's die CO2 uitstoten, moeten zo snel mogelijk van de weg af. Pas dan gaat de CO2-uitstoot echt omlaag.

Amendement

Jullie willen dat er vanaf 2035 een volledig verbod op uitstotende auto's komt.

Nationaal-conservatieve fractie (100 zetels)

Profiel van jullie fractie

Jullie vinden dat de Europese samenwerking veel te uitgebreid is en dat niet de Europese Unie, maar landen zelf de baas horen te zijn over wat ze doen. Ook vinden jullie dat Europa weer terug moet naar zoals het vroeger was. En die opwarming van de aarde wordt volgens jullie zwaar overdreven.

Standpunt

Jullie vinden dat de ongerustheid over de opwarming van de aarde wel heel erg doorslaat. Jullie zijn daarom niet enthousiast over het voorstel van de Europese Commissie. Maar jullie weten dat de meeste andere partijen dat wel zullen zijn en dat het dus niet zoveel zin heeft om alleen tegen te stemmen en verder niets te doen. Daarmee help je de nationaal-conservatieve kiezer niet. Jullie willen daarom het voorstel zoveel mogelijk afzwakken. Omdat jullie het belangrijk vinden dat de landen uit de Europese Unie zelf meer te zeggen hebben, willen jullie een poging doen om ervoor te zorgen dat niet de Europese Unie, maar de lidstaten zelf mogen bepalen wat voor besluit ze nemen over de productie van uitstotende auto's. Dan kunnen lidstaten van de Europese Unie zelf bepalen of ze dit (volgens jullie onzinnige) voorstel overnemen.

Amendement

Jullie willen dat elke lidstaat zelf mag bepalen of ze vanaf 2035 de productie op uitstotende auto's in hun land verbieden.

Christendemocratische fractie (200 zetels)

Profiel van jullie fractie

De kracht van de Europese Unie is volgens jullie dat alle verschillende landen dezelfde christelijke normen en waarden delen. Jullie vinden het heel belangrijk om die normen en waarden te verdedigen. Daarnaast vinden jullie vooral de veiligheid en welvaart in de Europese Unie belangrijk. Alles wat daarnaast wordt gedaan is mooi meegenomen.

Standpunt

Jullie vinden dat de Europese Unie een aantal kerntaken heeft. Klimaatbeleid hoort daar wat jullie betreft niet bij. Maar jullie vinden het wel belangrijk dat de aarde goed wordt doorgegeven aan volgende generaties, want 'rentmeesterschap' is een christelijke waarde die jullie heel belangrijk vinden. Daarom zijn jullie het eens met het voorstel van de Europese Commissie. Wel vinden jullie dat het nu allemaal wat te radicaal is. Het jaartal 2035 komt wel erg snel en jullie vrezen dat de Europese burgers en bedrijven hier last van gaan hebben. Jullie vinden dan ook dat het voorstel een iets minder harde deadline moet hebben, zodat het voor iedereen haalbaar blijft.

Amendement

Jullie willen jullie dat het verbod niet ingaat in 2035, maar pas in 2045.

Eurovragen

Korte omschrijving

Via een kort, luchtig filmpje maken de leerlingen/studenten kennis met Europarlementariërs. Het filmpje eindigt met een rechtstreekse vraag aan de kijker waar de leerlingen/studenten in de klas antwoord op kunnen gaan geven.

Leerdoel

- De leerlingen/studenten kunnen voorbeelden van politiek-inhoudelijk verschillen tussen Europarlementariërs benoemen.
- De leerlingen/studenten bepalen wat het politieke probleem is waar zij zich het meeste zorgen over maken.
- De leerlingen/studenten kunnen een aantal redenen noemen voor het lage opkomstpercentage onder jongeren voor de Europese Parlementsverkiezing.
- De leerlingen/studenten kunnen een aantal voorbeelden noemen van EU-regels of beleid waar zij in hun dagelijks leven mee te maken hebben.

Duur

5 – 15 minuten (per filmpje)

Benodigdheden

- De Eurovragen-filmpjes op de STEM-website (<http://stem.prodemos.nl>)
- Een digibord met internetaansluiting en geluid

De werkvorm stap voor stap

1. Open de Eurovragen-werkvorm op de STEM-website (<http://stem.prodemos.nl>).
2. Kies een van de drie vragen die je voor jouw klas het meest interessant of passend vindt en zet het bijbehorende filmpje aan. Klik op de afbeelding om het filmpje te starten.
3. Instrueer, afhankelijk van de vraag, hoe de leerlingen/studenten de vraag gaan beantwoorden. Zie hieronder de bijbehorende opdrachten.
4. Behandel eventueel nog een filmpje.

Filmpjes

Filmpje 1

- Tom Berendsen (CDA), Mohammed Chahim (PvdA) & Catharina Rinzema (VVD)
- Vraag: Kun je een aantal EU-regels opnoemen waar jij in het dagelijks leven mee te maken hebt?
- Werkvorm:
 - Laat de leerlingen/studenten hier in groepjes over nadenken. Geef elk groepje de opdracht om zoveel mogelijk voorbeelden te bedenken.
 - Als iedereen even de tijd heeft gehad, mag elk groepje een voor een hun antwoorden opnoemen. Vraag hiervoor eerst per groepje hoeveel antwoorden ze hebben, om te voorkomen dat een groepje vals speelt door antwoorden van een ander groepje mee te

ProDemos

schrijven en deze toe te voegen aan hun eigen lijstje. Jij houdt bij hoeveel 'goede' antwoorden elk groepje heeft.

- Het groepje met de meeste voorbeelden heeft gewonnen.

Filmpje 2

- Michiel Hoogeveen (JA21), Anja Haga (CU) & Kim van Sparrentak (GroenLinks)
- Vraag: hoe kunnen we ervoor zorgen dat meer jongeren gaan stemmen voor het Europees Parlement?
- Werkvorm:
 - Laat de leerlingen/studenten hier in groepjes over nadenken. Geef elk groepje de opdracht om met minstens drie adviezen te komen.
 - Bespreek klassikaal een aantal antwoorden die in de groepjes naar boven zijn gekomen.

Tip: Een vraag die hieronder ligt is waarom weinig jongeren gaan stemmen voor de Europese verkiezingen. Deze vraag kun je ook nog expliciet aan de orde brengen.

Filmpje 3

- Samira Rafaela (D66), Bert-Jan Ruissen (SGP) & Anja Hazekamp (PvdD)
- Vraag: als jij voor een dag Europarlementariër zou zijn, wat zou je dan willen veranderen?
- Werkvorm:
 - Laat de leerlingen/studenten hier in groepjes over nadenken.
 - Bespreek klassikaal een aantal antwoorden die in de groepjes naar boven zijn gekomen.

Tip: Ter verdieping zou je ook nog kunnen vragen wat de leerlingen/studenten zelf al zouden kunnen doen om die verandering in gang te zetten. Hier kun je de verschillende manieren van politieke invloed uitoefenen aanhalen.

Wat vind jij?

Korte omschrijving

Dit is een werkvorm waarbij je klassikaal met leerlingen/studenten op een fictieve *social media-kanaal* enkele filmpjes kijkt die zijn opgenomen door Europarlementariërs. Deze politici vertellen waar zij zich voor inzetten en stellen hierover een vraag aan de kijkende leerlingen/studenten. Je kunt er hierbij voor kiezen om de leerlingen/studenten naar één van de kanten van het lokaal te laten lopen, afhankelijk van of zij het er mee eens zijn of het er niet mee eens zijn (of het een goed of een slecht plan vinden). Als iedereen positie heeft, ga je in gesprek met elkaar.

Leerdoel

Na afloop van dit onderdeel:

- hebben de leerlingen/studenten een beter beeld bij wat voor soort onderwerpen Europarlementariërs zich mee bezighouden
- hebben de leerlingen/studenten een mening gevormd over een aantal Europese plannen
- hebben de leerlingen/studenten verschillende standpunten en argumenten gehoord van elkaar

Duur

15 – 20 minuten (per filmpje)

Benodigheden

- De Wat vind jij?-filmpjes op de STEM-website (<http://stem.prodemos.nl>)
- Een digibord met internetaansluiting en geluid

De werkvorm uitgelegd

1. Open de Wat vind jij? – werkvorm op <http://stem.prodemos.nl>.
2. Vertel je leerlingen/studenten dat je enkele filmpjes gaat kijken waarbij Europarlementariërs van verschillende politieke partijen hen een vraag gaat stellen. Vertel dat als ze het eens zijn met de Europarlementariërs naar de ene kant van het lokaal kunnen lopen en anders naar de andere kant. Vertel dat je daarna met elkaar in gesprek gaat over het onderwerp en de argumenten van de leerlingen/studenten.
3. Kies één van de filmpjes om af te spelen. Of laat de leerlingen/studenten kiezen.
4. Ga met de leerlingen/studenten in gesprek over hun standpunt en argumenten. Enkele tips:
 - a. Geef aan dat leerlingen/studenten pas hun standpunt mogen uitleggen als ze eerst reageren op wat de vorige leerling/student heeft gezegd. Zo voorkom je dat er alleen meningen worden gegeven zonder naar elkaar te luisteren.
 - b. Staan er leerlingen/studenten in het midden? Je kunt hen aan het eind vragen of één van de kanten hen heeft overtuigd om toch één van de kanten te kiezen.

- c. Staat iedereen aan dezelfde kant? Ga zelf aan de andere kant staan, waarbij je duidelijk maakt dat dit niet per se je persoonlijke standpunt is, maar dat je wel argumenten van de andere kant wilt laten horen.
 - d. Staat er één leerling/student alleen aan één van de kanten? Dat is best gedurfd. Het kan helpen om naast deze leerling/student te gaan staan.
5. Herhaal vanaf stap 3.
 6. Rond af. Je kunt hierbij nog enkele reflectievragen stellen, zoals:
 - a. Had je gedacht dat de Europese Unie zich met deze onderwerpen bezighoudt?
 - b. Vind je dat de Europese Unie met deze onderwerpen moet bezighouden, of zou Nederland dat moeten doen?
 - c. Is je beeld van Europarlementariërs en hun werk veranderd na het kijken van deze filmpjes?

Onderwerpen en teksten van de filmpjes

Anja Haga (ChristenUnie) - Wegwerpverpakkingen

Hai! Ik ben Anja Haga van de ChristenUnie. Ik zit me in het Europees Parlement in voor aanpak van het afvalprobleem. Nu is het zo dat heel veel mensen al recyclen, maar ik denk dat de beste verpakking géén verpakking is. Daarom wil ik dat er strengere regels komen zodat fastfoodketens stoppen met milieuvervuilende wegwerpverpakkingen. En wat vind jij? Is het goed dat er regels komen zodat er een einde komt aan verpakkingen?

Reinier van Lanschot (Volt) – Europees leger

Hai! Ik ben Reinier en ik wil namens Volt lid worden van het Europees Parlement. We leven in een tijd van oorlog. Oorlog in Oekraïne, oorlog in Gaza. Volt vindt dat wij meer moeten samenwerken om onze veiligheid in Europa te kunnen waarborgen. Daarom zijn wij voor een Europees leger. Wat vind jij daarvan?

Lara Wolters (GL-PvdA) – Verantwoord ondernemen verplichten

Hai! Mijn naam is Lara Wolters van de Partij van de Arbeid. En ik maak een wet die er voor moet zorgen dat bedrijven zich inspannen voor mens en milieu. Zodat als jij in de winkel staat en een telefoon koopt of een trui, je zeker weet dat die niet is gemaakt met ontbossing of uitbuiting of kinderarbeid tot gevolg. Ik vind het logisch. Het is heel ingewikkeld als jij in de winkel moet gaan uitzoeken hoe alles gemaakt is. Maar wat vind jij?

Dorien Rookmaker (Meer Directe Democratie) – Europees hogesnelheidsnetwerk

Hai! Ik ben Dorien Rookmaker en lid van het Europees Parlement en het platform Meer Directe Democratie. Ik heb een plan voor een Europees hogesnelheidsnetwerk. Een treinverbinding tussen alle landen van Europa. Dit is goed voor de onderlinge verstandhouding, voor mensen die naar het buitenland op vakantie willen of in het buitenland willen studeren. En bovendien is het goed voor het milieu, de economie en de veiligheid in het verkeer. De EU moet dus investeren. Dat wil zeggen, geld vrijmaken om de stukjes spoor die er nog niet zijn aan te leggen, zodat we binnenkort door Europa kunnen reizen. Wat vind jij? Is dat een goed plan?

Michiel Hoogeveen (JA21) – Begrotingsregels & euro

Ik ben Michiel Hoogeveen, Europarlementariër namens JA21. De euro heeft het leven makkelijker gemaakt. Geen wisselkoers meer, makkelijk voor op vakantie, je hoeft je geld niet meer te wisselen. Maar wisten jullie dat de euro Nederland ook heel erg veel geld kost? Dat er allerlei landen zijn die

ProDemos

de euro ook hebben die zich niet aan de afspraken houden, bijvoorbeeld om lage schulden te hebben. Die hebben veel te hoge schulden opgebouwd. En dat kost Nederland heel veel geld, omdat wij die landen dus overeind moeten houden. Wij van JA21 zeggen dat die landen aan de afspraken moeten voldoen of anders uit de euro moeten worden gezet. Wat vinden jullie?

Van probleem naar oplossing

Korte omschrijving

Met dit digitale spelletje leren de leerlingen/studenten hoe een wet in de Europese Unie tot stand komt.

Leerdoel

Na afloop van dit onderdeel:

- kunnen de leerlingen/studenten de stappen van de totstandkoming van een wet in de Europese benoemen.

Duur

10 minuten

Benodigheden

- Het Van probleem naar oplossing-spelletje op de STEM-website (<http://stem.prodemos.nl>)
- Een digibord met internetaansluiting en geluid

De werkvorm uitgelegd

Klassikaal

Open het spel via <http://stem.prodemos.nl>

Speel samen met de klas het spel. Wijs elke keer een leerling aan die antwoord mag geven.

Bespreek het spel na en geef ruimte voor vragen van leerlingen/studenten.

Individueel

Laat de leerlingen/studenten via hun device het spel openen via <http://stem.prodemos.nl>

Laat de leerlingen/studenten individueel het spel spelen.

Bespreek het spel na en geef ruimte voor vragen van leerlingen/studenten.

Quizen

Korte omschrijving

Dit zijn 3 korte quizen met elk 10 meerkeuzevragen over de Europese Unie. De quizen gaan over (1) de Europese Unie, (2) de verkiezingen voor het Europees Parlement en (3) over welk soort onderwerpen de Europese Unie wel gaat en over welke soort onderwerpen niet. De leerlingen/studenten kunnen deze quizen zelfstandig maken. De quizen dienen goed als afsluiting van een les.

Leerdoel

Na afloop van dit onderdeel:

- hebben de leerlingen/studenten hun kennis over de Europese Unie getoetst.
- hebben de leerlingen/studenten hun kennis over de verkiezingen voor het Europees Parlement getoetst.
- hebben de leerlingen/studenten hun kennis over welke soort onderwerpen de Europese Unie wel gaat en over welke soort onderwerpen niet, getoetst.

Duur

Per quiz +/- 5 minuten

Benodigheden

- De quizen op de STEM-website (<http://stem.prodemos.nl>)
- Laptop, tablet of mobiele telefoon

De werkvorm uitgelegd

1. Laat de leerlingen/studenten de website openen op hun device en één of meerdere van de quizen maken.
2. Bespreek eventueel na.

Quiz 1: Wat weet jij van de Europese Unie?

Vraag 1

Een voorloper van de Europese Unie is de Europese Economische Gemeenschap. Welke landen richtten Europese Economische Gemeenschap op?

- A. België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland**
- B. Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk en Zwitserland
- C. Ierland, Italië, Portugal, Spanje en Verenigd Koninkrijk

Vraag 2

Met welk verdrag is de Europese Unie in 1993 uiteindelijk opgericht?

- A. Het verdrag van Rome
- B. Het verdrag van Lissabon
- C. Het verdrag van Maastricht**

Vraag 3

Wat is het doel van de Europese Unie?

- A. **Het bevorderen van vrede, stabiliteit en welvaart in Europa**
- B. Het beheersen van de wereldpolitiek
- C. Alle landen in Europa lid maken van de Europese Unie

Vraag 4

Hoeveel landen zijn er op dit moment lid van de Europese Unie?

- D. 16
- A. 21
- B. 27**

Vraag 5

Wat is het hoofdkwartier van de Europese Unie?

- A. Berlijn
- B. Brussel**
- C. Parijs

Vraag 6

Welk onderdeel van de Europese Unie bepaalt de algemene politieke plannen van de Europese Unie?

- A. Europees Parlement
- B. Europese Commissie
- C. Europese Raad (nationale regeringsleiders)**

Vraag 7

Welk onderdeel van de Europese Unie doet voorstellen voor nieuwe wetten?

- A. Europees Parlement
- B. Europese Commissie**
- C. Europese Raad

Vraag 8

Welke onderdelen van de Europese Unie moeten bij de meeste onderwerpen wetsvoorstellen van de Europese Commissie goedkeuren of afkeuren?

- A. Europees Parlement en Raad van de Europese Unie**
- B. Raad van de Europese Unie en Europese Raad
- C. Europese Raad en Europees Parlement

Vraag 9

Stel dat de Europese Commissie met een wetsvoorstel komt. Hoe kan de Tweede Kamer aangeven dat het onderwerp van het wetsvoorstel niet moet worden besloten op Europees niveau, maar op landelijk niveau?

- A. De Tweede Kamer kan een gele kaart trekken**
- B. De Tweede Kamer kan een rode kaart trekken
- C. De Tweede Kamer kan een blauwe kaart trekken

Vraag 10

Kan een land uit de Europese Unie stappen?

- A. Nee, dat kan niet
- B. Ja, dat kan via de Artikel 50-procedure**
- C. Ja, dat kan via een referendum in het land

Quiz 1: Uitslagen

1-5 vragen goed

Je bent een SMALL BURGER

De Europese Unie kan best ingewikkeld zijn. Toch is het wel handig als je een beetje weet hoe de Europese Unie werkt. Misschien helpen de filmpjes op deze website je op weg!

6-8 vragen goed

Je bent een MEDIUM BURGER

Je hoeft in het echt geen stemexamen af te leggen voor je mag stemmen. Maar voor deze test ben je in elk geval geslaagd!

9-10 vragen goed

Je bent een BIG BURGER!

Jij weet al veel over hoe de Europese Unie werkt. Maar weet je ook het antwoord op de vragen van de andere quizzes?

Quiz 2: Wat weet jij van de verkiezingen?

Vraag 1

Hoe vaak zijn er Europese Parlementsverkiezingen?

- A. Elke 4 jaar
- B. Elke 5 jaar**
- C. Elke 6 jaar

Vraag 2

Wanneer zijn de verkiezingen voor de Europese Parlementsverkiezingen in Nederland?

- A. Woensdag 5 juni
- B. Donderdag 6 juni**
- C. Zondag 9 juni

Vraag 3

Op wie kun je stemmen bij de verkiezingen?

- A. Op een partij
- B. Op een Nederlandse kandidaat**
- C. Op alle kandidaten, ook uit andere landen

Vraag 4

In Nederland mag je vanaf 18 jaar stemmen. Maar vanaf welke leeftijd mag je als Nederlander lid worden van het Europees Parlement?

- A. 18 jaar**
- B. 21 jaar
- C. 25 jaar

Vraag 5

In het Europees Parlement is er plek voor 705 leden. Hoeveel van die plekken zijn gereserveerd voor Nederland?

- A. 16
- B. 29**
- C. 54

Vraag 6

Waar vergadert het Europees Parlement?

- A. Brussel
- B. Straatsburg
- C. **Brussel én Straatsburg**

Vraag 7

In het Europees Parlement werken partijen uit verschillende landen met dezelfde ideeën samen in één fractie. Welke fractie bestaat níet?

- A. Europese Conservatieven en Hervormers
- B. **Europese Communisten**
- C. Identiteit en Democratie

Vraag 8

Wat is op dit moment de grootste fractie in het Europees Parlement (voor de verkiezingen van 2024)?

- A. **Fractie van de Europese Volkspartij (met o.a. CDA en ChristenUnie)**
- B. Fractie van de Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten in het Europees Parlement (met o.a. PvdA)
- C. Fractie Renew Europe (met o.a. VVD en D66)

Vraag 9

Mag je ook stemmen in Nederland als je geen Nederlandse identiteit hebt?

- A. Nee, dat mag niet.
- B. **Ja, als je de nationaliteit hebt van een ander land uit de Europese Unie.**
- C. Ja, de enige eis is dat je 18 jaar of ouder bent.

Vraag 10

In het Europees Parlement zitten mensen uit verschillende landen die verschillende talen spreken. Hoeveel officiële talen worden er gebruikt in het Europees Parlement?

- A. 4 talen
- B. 14 talen
- C. **24 talen**

Quiz 2: Uitslagen

1-5 vragen goed

Je bent een SMALL BURGER

De verkiezingen voor het Europees Parlement kunnen best ingewikkeld zijn. Toch is het wel handig als je een beetje weet hoe deze verkiezingen werken. Misschien helpen de filmpjes op deze website je op weg!

6-8 vragen goed

Je bent een MEDIUM BURGER

Je hoeft in het echt geen stemexamen af te leggen voor je mag stemmen. Maar voor deze test ben je in elk geval geslaagd!

9-10 vragen goed

Je bent een BIG BURGER!

Jij weet al veel over hoe de verkiezingen voor het Europees Parlement werken. Maar weet je ook het antwoord op de vragen van de andere quizzen?

Quiz 3: Waar gaat de Europese Unie over?

Vraag 1

Jouw school mag geen foto's van jou delen (bijvoorbeeld op social media) zonder jouw toestemming. Wie heeft dit besloten?

- A. Nederland
- B. Europese Unie**

Vraag 2

E-sigaretten (vapes) met een smaakje, zoals aardbeienijs, mango of mojito, zijn verboden. Wie heeft dit besloten?

- A. Nederland**
- B. Europese Unie

Vraag 3

De basisbeurs voor studenten die een opleiding volgen aan een hogeschool en universiteit is weer ingevoerd. Wie heeft dit besloten?

- A. Nederland**
- B. Europese Unie

Vraag 4

Make-up, haarlak en huidcrème mogen niet worden getest op dieren. Wie heeft dit besloten?

- A. Nederland
- B. Europese Unie**

Vraag 5

Alle mobiele telefoons en tablets moeten vanaf 2024 een USB Type-C-oplaadpoort hebben. Wie heeft dit besloten?

- A. Nederland
- B. Europese Unie**

Vraag 6

Het is verplicht om een helm te dragen als je op een snorfiets rijdt. Wie heeft dit besloten?

- A. Nederland**
- B. Europese Unie

Vraag 7

Plastic bestek en bordjes, plastic wattenstaafjes en plastic rietjes zijn verboden. Wie heeft dit besloten?

- A. Nederland
- B. Europese Unie**

Vraag 8

In het praktijkonderwijs krijg je nu ook een diploma (en niet alleen een getuigschrift). Wie heeft dit besloten?

- A. Nederland**
- B. Europese Unie

Vraag 9

Overall in de Europese Unie kun je bellen, internetten en sms'en zonder extra kosten. Wie heeft dit besloten?

- A. Nederland
- B. Europese Unie**

Vraag 10

Scholen met 30 procent of meer leerlingen uit gezinnen met een laag inkomen kunnen gratis schoolmaaltijden aanbieden aan hun leerlingen. Wie heeft dit besloten?

- A. Nederland**
- B. Europese Unie

Quiz 3: Uitslagen

1-5 vragen goed

Je bent een SMALL BURGER

Al die regels en wetten kunnen best ingewikkeld zijn. Toch is het wel handig als je een beetje waar die regels gemaakt worden. Misschien helpen de filmpjes op deze website je op weg!

6-8 vragen goed

Je bent een MEDIUM BURGER

Je hoeft in het echt geen stemexamen af te leggen voor je mag stemmen. Maar voor deze test ben je in elk geval geslaagd!

9-10 vragen goed

Je bent een BIG BURGER!

Jij weet al veel over waar welke regels en wetten worden gemaakt. Maar weet je ook het antwoord op de vragen van de andere quizen?

Kijk rond in het Europees Parlement

Korte omschrijving

In deze 360° interactieve schoolplaat van Schooltv.nl en ProDemos kijk je rond in de plenaire vergaderzaal van het Europees Parlement in Brussel. Via klikbare 'markers' maak je kennis met de werkwijze van het Europees Parlement. Achter de icoontjes vind je videobeelden, afbeeldingen, tekstuele informatie en diverse interactieve tools zoals een stellingen-werkvorm of een invulbaar Europees krachtenveld.

Deze interactieve schoolplaat kan zelfstandig door leerlingen/studenten bekeken worden, bijvoorbeeld met hun telefoon of laptop, maar je kunt hem ook klassikaal gebruiken, bijvoorbeeld via een smartboard.

Leerdoel

Na dit onderdeel:

- hebben de leerlingen/studenten kennis gemaakt met het Europees Parlement en diverse elementen van zijn werk.
- weten de leerlingen/studenten dat zij binnen de Europese Unie vertegenwoordigd worden door Europarlementariërs in het Europees Parlement.

Duur

15 – 30 minuten (afhankelijk van de onderdelen die gedaan worden)

Benodigdheden

- De online tool op: <https://ntr.nl/html/micrio/schooltv/europese-unie/vo/index.html> (ook te vinden via de STEM-website (<http://stem.prodemos.nl>))
- Een apparaat met internet, zoals een telefoon, laptop of smartboard.

De werkvorm uitgelegd

Beschikbare video's, tools en spelletjes

In de tool word je welkom geheten door Nisrine Sahla, journalist bij de NOS in Brussel. Door daarna op 'Start' te drukken kun je rondkijken in de plenaire vergaderzaal en op de markers klikken. In de schoolplaat zitten onderstaande markers:

- Voorzitter (foto + tekst)
- Spreekgestoelte (foto + tekst)
- Europese Commissie (videofragment + tekst)
- Raad van de Europese Unie (videofragment + tekst)
- Europees volkslied (geluidsfragment + tekst)
- Vlaggen (videofragment over lid worden van de EU + tekst)
- Euro (foto + tekst)
- Stemmen (foto + tekst)
- Tolken (foto + tekst)
- Ambtenaren (tekst)
- Stemuitslag (tekst)

- Straatsburg (tekst)
- Pers (foto + tekst)
- Publieke tribune (tekst)
- Een videocarrousel met diverse videofragmenten
- De 'Ga in debat-tool' met stellingen over de Europese Unie

Videocarrousel

De videocarrousel bevat videofragmenten over opzienbarende momenten voor het Europees Parlement en de Europese Unie. Hieronder staat een overzicht van de videofragmenten met wat context en enkele mogelijke reflectievragen.

Corruptieschandaal Europees Parlement

Deze video gaat over het Qatar-corruptieschandaal bij het Europees Parlement, ook wel bekend als Qatargate. In 2022 kwam uit dat politici, politieke medewerkers, lobbyisten, ambtenaren en hun families zouden zijn betrokken bij corruptie, witwassen en georganiseerde misdaad samen met de staat Qatar in ruil voor invloed in het Europees Parlement. Qatar ontkende de beschuldigingen. Onder anderen Eva Kaili, vicevoorzitter van het Europees Parlement, werd in het kader van dit onderzoek gearresteerd. In de video in de tool spreekt Roberta Metsola, voorzitter van het Europees Parlement, de leden van het Europees Parlement toe.

Mogelijke reflectievragen:

- Wat zou Qatar concreet aan voordeel kunnen hebben bij omkoping van Europese politici en ambtenaren?
- Moeten Europese politici zich inzetten voor mensenrechten in andere landen buiten de Europese Unie?

Afknippen haar door Europarlementariër

Eind 2022 knipte de Zweedse Europarlementariër Abir Al-Sahani een stuk af van haar kapsel. 'Totdat de vrouwen van Iran vrij zijn, zijn wij solidair met hen', zei Al-Sahani. Hiermee verwees ze naar demonstraties in Iran tegen het politieke regime daar, waarbij vrouwen ook een stuk van hun haar afknipten.

Mogelijke reflectievragen:

- Waarom zou deze Europarlementariër dit hebben gedaan terwijl ze aan het woord was in de plenaire zaal?
- Moeten Europese politici zich inzetten voor mensenrechten in andere landen buiten de Europese Unie?

Demonstratie op de publieke tribune

Begin 2023 werd de plenaire vergadering van het Europees Parlement in Straatsburg opgeschort als gevolg van een protestactie van Koerdische actievoerders op de publiektribune. Ze eisten de vrijlating van de Koerdische leider Abdullah Öcalan. Dit gebeurde tijdens een debat over het Europees industrieel beleid, waarbij de Nederlandse Europarlementariër Mohammed Chahim aan het woord was.

Mogelijke reflectievragen:

- Waarom zou het zo zijn dat je niet mag demonstreren in het Europees Parlement?
- Waarom zouden de demonstranten het Europees Parlement kiezen als plek voor hun demonstratie?

Nobelprijs voor de Europese Unie

In 2012 won de Europese Unie de Nobelprijs voor de Vrede. Dit omdat de Europese Unie al 60 jaar zorgt voor vrede tussen de Europese landen.

Mogelijke reflectievragen:

- Hoe hangt deze prijs samen met één van de belangrijkste redenen voor het oprichten van de Europese Unie (en haar voorlopers)?
- Vind je het terecht dat de Europese Unie de Nobelprijs voor de Vrede heeft ontvangen?

Europarlementariërs van UKIP die zich omdraaien in de plenaire vergaderzaal

In 2014 draaiden alle Europarlementariërs van de Britse politieke partij UKIP zich om toen het Europese volkslied werd gespeeld in het de plenaire vergaderzaal. UKIP wilde een Brexit: het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie.

Mogelijke reflectievragen:

- Wat vind je van deze manier van 'je mening uiten'?
- Wat zou je vinden van een vertrek van Nederland uit de Europese Unie?

Toespraak door de paus in het Europees Parlement

In deze video is paus Johannes Paulus II te zien in 1988, toen hij het Europees Parlement toesprak. Soms mogen wereldleiders en geestelijk leiders het Europees Parlement toespreken. In 1989 bezocht bijvoorbeeld de Dalai Lama de plenaire zaal.

Mogelijke reflectievragen:

- Waarom zou het Europees Parlement de paus een podium willen geven?
- Achteraf was er ook kritiek op de religieuze toespraak van de paus in het Europees Parlement. Waarom zou dat zijn?

Ga in debat

In de 'Ga in debat'-tool kun je van een digitale stapel kaartjes een stelling omdraaien om met de klas te bespreken. De stellingen in de tool zijn:

- Er moet een Europees leger komen.
- De euro moet afgeschaft worden.
- De open grenzen in de Europese Unie hebben meer voordelen dan nadelen.
- Nederland moet uit de Europese Unie stappen.
- Jongeren vanaf 16 moeten kunnen stemmen bij de verkiezingen voor het Europees Parlement.
- De Europese Unie moet meer doen om klimaatverandering tegen te gaan.
- De Europese Unie moet migratie-afspraken maken met landen in Noord-Afrika.
- Asielzoekers moeten evenredig over de Europese landen worden verdeeld.
- Als de bevolking dat wil, moet Nederland soms tegen Europese afspraken ingaan.
- Lidstaten moeten streng worden gestraft als ze zich niet aan de EU-basisregels houden.

Een mogelijke werkvorm hierbij is dat je de leerlingen/studenten een kant in het lokaal laat kiezen, afhankelijk van of ze het eens of oneens zijn met de stelling. Hierna kun je met elkaar in gesprek gaan. Enkele tips hierbij:

- Geef aan dat leerlingen/studenten pas hun standpunt mogen uitleggen als ze eerst reageren op wat de vorige leerling/student heeft gezegd. Zo voorkom je dat er alleen meningen worden gegeven zonder naar elkaar te luisteren.
- Staan er leerlingen/studenten in het midden? Je kunt hen aan het eind vragen of één van de andere leerlingen/studenten hen heeft overtuigd om toch een kant te kiezen.

ProDemos

- Staat iedereen aan dezelfde kant? Ga als docent dan aan de andere kant staan, waarbij je duidelijk maakt dat dit niet per se je persoonlijke standpunt is, maar dat je wel argumenten van de andere kant wilt laten horen.
- Staat er een leerling/student alleen aan één kant? Dat is best gedurfd. Het kan helpen om naast deze leerling/student te gaan staan.

Krachtenveld EU

Korte omschrijving

De leerlingen/studenten plaatsen de begrippen op de juiste plek in de puzzel, waardoor ze een overzicht krijgen van de belangrijkste instellingen binnen de Europese Unie (EU). Hoe verhouden deze zich tot elkaar en tot de politieke instellingen in Den Haag? De leerlingen/studenten zien dat burgers via het Europees Parlement en het nationaal parlement invloed kunnen uitoefenen op de Europese Unie.

Leerdoel

De leerlingen/studenten weten:

- wat de belangrijkste politieke instellingen zijn binnen de Europese Unie;
- hoe deze instellingen zich tot elkaar verhouden;
- dat Nederland op verschillende manieren invloed kan uitoefenen op Europese regelgeving;
- hoe je als Nederlands burger via het nationale parlement en het Europees Parlement invloed uit kunt oefenen in de Europese Unie.

Duur

20 – 30 minuten

Benodigheden

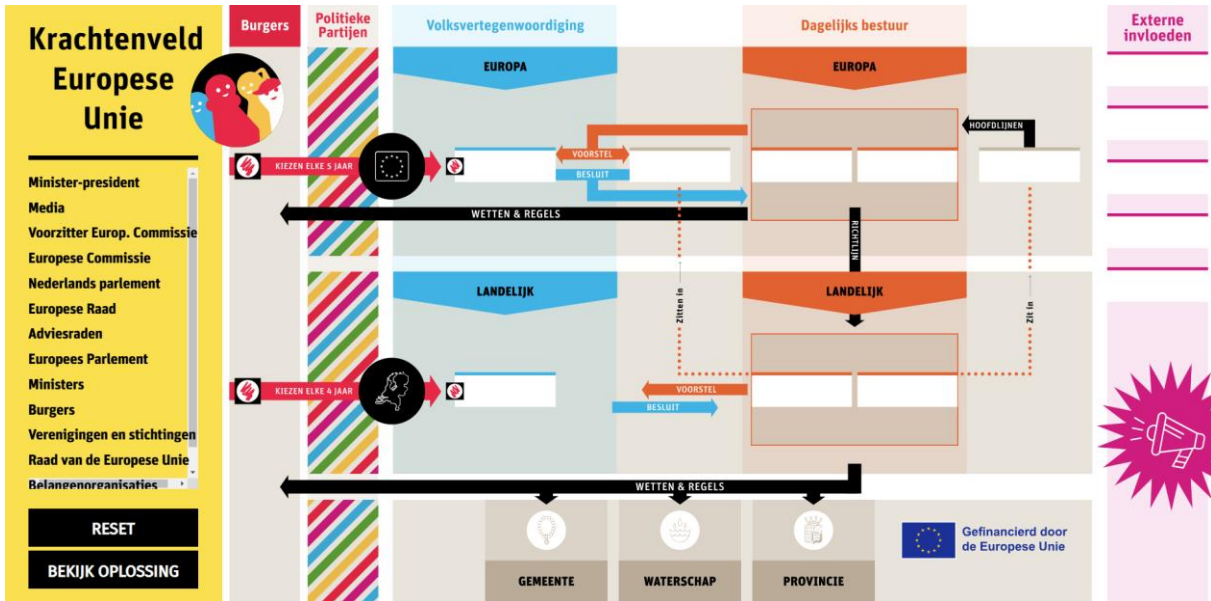
- Het interactieve Krachtenveld Europese Unie via <https://krachtenveld.tools.prodemos.nl> (ook te vinden via de STEM-website (<http://stem.prodemos.nl>))
Tip: Je kunt ook kiezen voor 'Krachtenveld politiek (uitgebreid)', met daarin het gehele politieke systeem van Nederland inclusief de EU..
- Een apparaat met internet, zoals een telefoon, laptop of smartboard.

De werkvorm uitgelegd

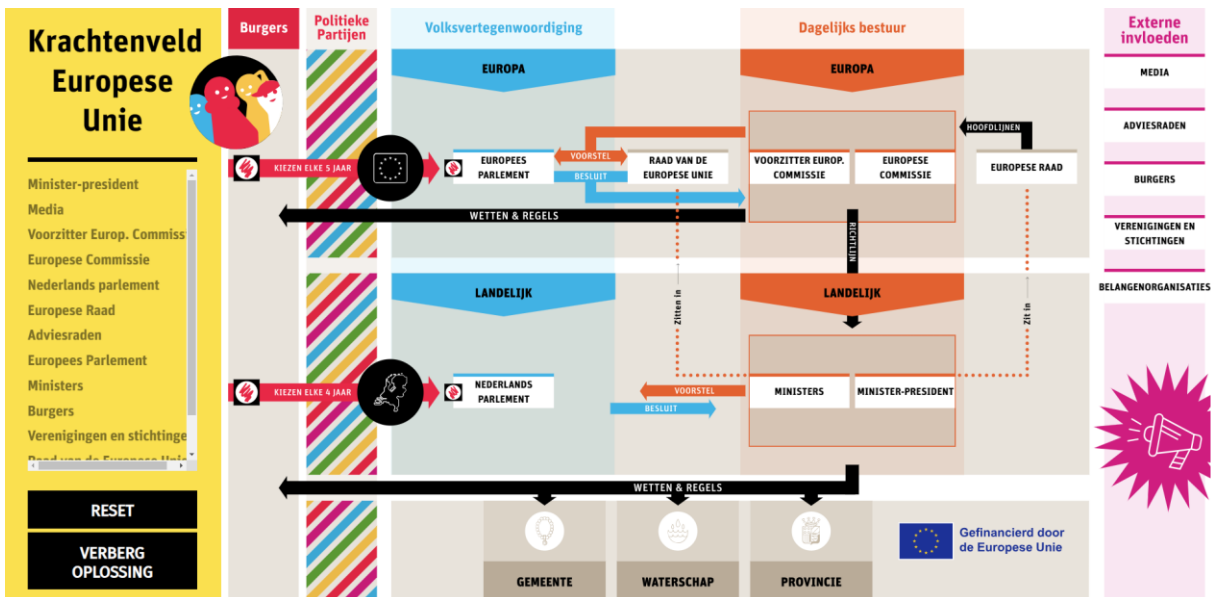
1. Open het Krachtenveld via de link hierboven.
2. Leg uit dat de besluitvorming in de Europese Unie best ingewikkeld verloopt. Daarom gaan jullie een zogenaamd 'Krachtenveld' van de EU invullen. Dit is een schematische weergave van hoe de EU in elkaar zit.
3. Bespreek met de leerlingen/studenten wat er te zien is. Ze zien een schema met pijlen en lege vakjes. Links staat een lijst met de verschillende groepen/instituties. Vraag de leerlingen/studenten of ze alles kunnen lezen. Licht zo nodig mondeling toe wat er op het schema te lezen is.
4. Vertel dat het de bedoeling is dat de juiste institutie of groep gesleept wordt naar de correcte plaats in het schema. Met hokjes, kleuren en pijlen is aangegeven hoe de verschillende instituties zich tot elkaar verhouden en elkaar beïnvloeden. Als de plek goed is, verschijnt er links een groen vinkje in de lijst. Als de plek niet goed is, wordt de term niet geplaatst in het schema. Termen die op verschillende plekken kunnen staan (zoals bij 'externe invloeden'), worden op al die plekken 'goedgekeurd'.
5. Er zijn verschillende manieren om nu samen het Krachtenveld in te vullen. Een mogelijke volgorde is deze:

- Begin met de linker-kolom met ‘Burgers’ erboven. Dat is het startpunt.
- Vraag vervolgens wie we op landelijk niveau kiezen om ons te vertegenwoordigen en namens ons beslissingen te nemen. Dat doen we door te stemmen (zie het ingekleurde stembolletje).
 - Antwoord: **Nederlands parlement**
- Vertel vervolgens dat we ook op Europees niveau stemmen op mensen om ons in de Europese Unie te vertegenwoordigen. Vraag waar die mensen in komen te zitten.
 - Antwoord: **Europees Parlement**
- Ga terug naar het landelijke niveau, maar dan naar de kolom met ‘Dagelijks bestuur’ erboven. Vraag wie in Nederland het ‘dagelijks bestuur’ zijn en wie nieuwe wetten en regels voorstellen.
 - Antwoord: **Ministers** (met de stippellijn naar de Raad van de Europese Unie)
 - Antwoord: **Minister-president** (met de stippellijn naar de Europese Raad)
- Vertel vervolgens dat er ook op Europees niveau een ‘dagelijks bestuur’ is dat voorstellen doet voor nieuwe wetten en regels. Vraag wie dat in de EU is.
 - Antwoord: **Europese Commissie**
 - Antwoord: **Voorzitter Europese Commissie**
- Benoem dat er daarnaast ook een groep politici is die namens de EU-lidstaten de grote lijnen uitzet voor het politieke beleid van de EU, namelijk de groep met alle regeringsleiders (zoals bijvoorbeeld de Nederlandse minister-president). Vraag hoe deze groep heet.
 - Antwoord: **Europese Raad**
- Als de Europese Commissie een wetsvoorstel doet gaat die (zie oranje pijl) naar het Europees Parlement én naar nog een groep politici. Daar zitten ministers in uit alle EU-lidstaten (zoals bijvoorbeeld de Nederlandse ministers, zie oranje stippellijn). Vraag hoe deze groep heet.
 - Antwoord: **Raad van de Europese Unie**
- Vertel dat er ook nog andere groepen zijn die invloed hebben op wat de Europese Unie besluit. Als het goed is zijn dit de woorden die nog over zijn in de lijst:
 - **Media** - Denk aan wat in de media verschijnt aan berichtgeving.
 - **Adviesraden** – Denk bijvoorbeeld aan het Europees Comité van de Regio’s, waarin de lokale en regionale bestuurslagen in Europa worden vertegenwoordigd.
 - **Burgers** - Denk bijvoorbeeld aan manieren zoals demonstraties of petitie’s.
 - **Verenigingen & Stichtingen** – Denk bijvoorbeeld aan Bits of Freedom of de Nederlandse Vereniging van Viskwekers.
 - **Belangenorganisaties** – Denk bijvoorbeeld aan werkgeversorganisaties of de ANWB.

ProDemos

Screenshot Krachtenveld Europese Unie (niet ingevuld)

Screenshot Krachtenveld Europese Unie (ingevuld)

Young Voice

Korte omschrijving

Op 17 mei komt de nieuwe Young Voice online, over de Europese Parlementsverkiezing. Young Voice is een stemhulp voor jongeren. Ze krijgen stellingen voorgeschoteld die ze met een duimpje omhoog of een duimpje omlaag moeten beantwoorden. Zo ontdekken ze wat voor onderwerpen er in de EU spelen, wat ze daar zelf van vinden, en welke politieke partijen het beste matchen met hun standpunten.

Leerdoel

De leerlingen/studenten:

- kunnen voorbeelden van Europese politieke thema's geven;
- bepalen hun standpunt over Europese stellingen;
- kunnen voorbeelden noemen van politieke verschillen tussen politieke partijen die meedoen aan de Europese Parlementsverkiezing.

Duur

15 – 20 minuten

Benodigheden

- De Young Voice-applicatie op de STEM-website (<http://stem.prodemos.nl>)

Informatieve animaties

Korte omschrijving

Op de STEM-website staan ook enkele informatieve animaties:

- Hoe werkt de Europese Unie? https://youtu.be/_ndHdJAhM9Q
- Hoe werkt het Europees Parlement? <https://youtu.be/1tzLC8Q9-50>
- Hoe werkt stemmen? <https://youtu.be/Eok7YhX3m3E>

Leerdoel

De leerlingen/studenten:

- kunnen uitleggen hoe de Europese Unie werkt
- kunnen uitleggen hoe het Europees Parlement werkt
- kunnen uitleggen hoe stemmen voor de Europese Parlementsverkiezing werkt

Duur

5 – 10 minuten

Benodigheden

De informatieve animaties op de STEM-website (<http://stem.prodemos.nl>)

Nog meer (gratis) aanbod van ProDemos

Gastlessen

Verkiezingsgastles

Van 6 juni t/m 9 juni mogen alle stemgerechtigde inwoners van de 27 lidstaten van de Europese Unie naar de stembus om te stemmen voor het Europees Parlement. In Nederland doen we dat op donderdag 6 juni. Tijdens een gastles Verkiezingen leert jouw klas meer over deze verkiezing onder begeleiding van een gastdocent van ProDemos: waarvoor gaan we precies naar de stembus, over welke thema's neemt de EU beslissingen? Je leerlingen/studenten worden uitgedaagd om te vertellen welke politiek-maatschappelijke problemen volgens hen opgelost moeten worden door Nederland en welke door de EU. [Lees meer](#).

Reguliere gastlessen over de Europese Unie

Naast de speciale verkiezingsgastles zijn er ook twee gastlessen over de Europese Unie die we ook buiten verkiezingstijd aanbieden:

- **Gastles introductie Europese Unie:** In deze interactieve les leert de klas hoe de Europese Unie werkt én gaan leerlingen/studenten met elkaar in gesprek over de vraag wat zij vinden dat er beter of anders moet. Er zijn twee versies van deze gastles, afhankelijk van het niveau van de klas. [Lees meer](#).
- **Gastles rollenspel Europese Unie:** Onderhandelen, compromissen sluiten, schipperen tussen nationale en Europese belangen én rekening houden met ideologische verschillen in het Europees Parlement... Door over de regelgeving rondom snelle, internationale treinverbindingen te onderhandelen ervaren leerlingen/studenten dat het niet eenvoudig is om in de Europese Unie tot besluiten te komen, maar wel spannend. [Lees meer](#).

Overig lesmateriaal

Poster – Wie doet wat in de politiek

Het politieke krachtenveld in Nederland inzichtelijk maken voor uw leerlingen? Striptekenaar Margreet de Heer maakte een leuke en overzichtelijke poster om te gebruiken in de klas. [Download de poster](#) (in zijn geheel of alleen het deel over de Europese Unie).

Lesbrieven

ProDemos verstuurt lesbrieven voor verschillende onderwijsrichtingen. In de lesbrieven staan werkvormen voor in de klas, over democratie en rechtsstaat, vaak naar aanleiding van een actueel onderwerp. De komende maanden zullen de lesbrieven ook werkvormen over de Europese Parlementsverkiezing bevatten. [Abonneer je op één of meerdere van deze gratis lesbrieven](#).